

Říjen 2026

Komunální volby v Praze

Karel Sál

Tři klíčová sdělení komentáře

- Výrazné oslabení ODS – Komunální volby ukázaly pokračující úpadek ODS jako samostatné politické značky. Strana v řadě měst ztrácí podporu a úspěch stále více závisí na koalicích s dalšími subjekty.
- Rozporuplné výsledky hnutí ANO – Zatímco v některých městech, například v Plzni, hnutí ANO posílilo, jinde zaznamenalo výrazné ztráty. Výsledky tak poukazují na značné rozdíly v úspěšnosti jednotlivých místních organizací.
- Posilování STAN a otázka role prezidenta – STAN podle autora upevňuje svou pozici na úkor ODS, což komplikuje případnou širší spolupráci opozičních stran. Komentář se zároveň věnuje debatě o účasti prezidenta Petra Pavla v komunálních volbách a jeho odpovědnosti jít občanům příkladem.

Tři příběhy z komunálních a senátních voleb

Výhra STAN, zaškobrtnutí pro ANO a anihilace ODS jako samostatné značky jsou nejčastější hodnocení, která si můžeme přečíst v tuzemských médiích. Objektivně zhodnotit výsledek komunálních voleb je vždy těžké. Velké metropole typu Prahy soutěží dle stejných pravidel jako nejmenší obce skryté kdesi v českých luzích a hájích. Zatímco ve vesnických kláních se spíše hledá „ten ochotný“, který starostování vezme na další 4 roky, soutěž v metropolích připomíná malé parlamentní volby, kdy do místních záležitostí zhusta vstupují celorepublikové vlivy, vláda, opozice i občansko-aktivistický sektor. Po definitivním sečtení všech okrsků můžeme popsat 3 příběhy, které při volbách do zastupitelstev obcí letos vykrystalizovaly.

Letošní volby byly ovlivněny celorepublikovým politickým vývojem, který prostupuje celou zemí. Prvním velkým příběhem těchto voleb je další bolestivý pád ODS. Strana, která bývala synonymem pravicové politiky 90. a nultých let, hledá způsob, jak vlastně pokračovat po rozpadu SPOLU. Martin Kupka jako nový předseda to má těžké. Bývalý tiskový mluvčí a hvězda komunální politiky se ještě nestačil přetavit do podoby smělého pravicového vůdce a už musí vysvětlovat, proč v lepším případě partaj nevzkvétá, v tom horším klesá do hlubin zapomnění.

Průzkumy veřejného mínění už zhruba od jara indikují, že hlavní opoziční silou se stává hnutí STAN. Pro ODS velmi nekomfortní situace, která má hluboké dopady jak uvnitř strany, tak na její příznivce a potenciální voliče. Situace, kdy se ODS nedostala do zastupitelstva města Liberce, tedy pravicové bašty, kde s přehledem získávala 28,9 % (2006) či 31,8 % (1998), je jen jednou z mnoha nepříjemných porážek. Podobným příkladem je Beroun, město nedaleko Prahy s typickým pravicovým elektorátem, kde v roce 2010 ODS dosahovala téměř 30 % a nyní partaj nedokázala překročit 5% uzavírací klauzuli. ODS už dokáže vyhrávat pouze v koalici s dalšími subjekty, jako např. v Jihlavě či Trutnově.

Problém pro vedení je právě struktura výsledků a to, že koalice je nyní jedinou šancí, jak být v komunálu na špici. Taková situace přirozeně podporuje ty proudy v ODS, např. skupinu okolo bývalého předsedy Petra Fialy, které vidí široké pravicové koalice typu SPOLU jako ideální řešení k znovuzískání moci a vlivu. Logicky to smysl dává, hlavně pokud analyzujeme výsledky samostatných kandidátek ODS versus koalice s partnery, ale na druhou stranu tím potenciálně oslabují samostatnou značku ODS, což je pro mnoho straníků – zejména těch dlouholetých pamatujících zlaté časy 90. let – hodně citlivou záležitostí. Varovným prstem pro vedení ODS by měla být situace, kdy stranická značka s modrým ptákem je pro část lokálně úspěšných politiků spíše na obtíž a pro místní volby se raději převlékají za nezávislé či nové subjekty, které se k ODS příliš nehlasí. Příkladem může být ODS na Praze 10. Dosavadní starosta Martin Valovič si během předvolební kampaně dával až moc velký pozor na to, aby se jeho politická příslušnost nepropagovala. Volič tak mohl nabýt dojmu, že kandidátka „Společně pro Prahu 10 (Nejlepší město na světě)“ je vícestranickou koalici, ačkoliv ve skutečnosti se jedná o jednobarevnou buňku ODS. Tato hra na schovávanou začíná připomínat situaci v ČSSD, kdy se také lokálové raději převlékali do nových hávů, aby jim celostátní značka nedejbože nesebrala nějaké hlasy.

S krizí identity ODS je spojen druhý příběh – rozporuplné výsledky hnutí ANO. Případ Plzně je pro českou domácí politickou scénu velmi zajímavý v několika ohledech. Zprvde zde ANO dokázalo jako v jednom z mála větších měst signifikantně růst ze slušných 27,26 % v roce 2022 na letošních 31,69 %. Důvod úspěchu není příliš těžké hledat. Výkon dosavadní koalice v čele s primátorem Romanem Zarzyckým byl velmi dobrý, kdy i voliči z opozičních partají museli uznat, že město palčivé problémy typu bezdomovectví, bezpečnosti a integrace zahraničních pracovníků začíná aktivně řešit. Primátor tak naplnil představy vedení hnutí ANO o iniciativním manažerském řízení měst a je z toho 18 mandátů a nová koalice s hnutím PRO PLZEŇ a STAN. Zadruhé se v hlavním městě piva odehrála jiná zajímavá situace. V senátním obvodu č. 9 Plzeň-město kandidátka ANO Lucie Kantorová s přehledem vyhrála nad dlouholetým senátorem za ODS a starostou městské části Plzeň 2 Lumírem Aschenbrennerem, který nepostoupil do druhého kola. Jeho pád na domácím hřišti byl nejspíše způsoben kandidaturou Karla Řehky, bývalého náčelníka generálního štábu, který se ihned po skončení kariéry u Armády ČR

zapojil do politického boje v barvách hnutí STAN a dokázal akumulovat velkou část dosavadních příznivců senátora. To přirozeně má své politické konsekvence. Aschenbrenner se již nechal slyšet, že oficiální podporu Řehky proti Kantorové nemá v plánu, z čehož ve druhém kole bude těžit právě Řehkova vyzyvatelka.

A zde se celý příběh spojuje s celostátním vývojem. ODS až příliš často ztrácí na úkor kandidátů STAN, což se straníkům nelíbí a další postup při budování nějaké formy SuperSPOLU mezi ODS, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a možná Piráty je tak nepravděpodobný a ztroskotá na situaci, kdy STAN profituje na úkor ODS. V médiích propírané SuperSPOLU možná vznikne, ale bez účasti ODS, což samo o sobě bude dávat mnohem větší smysl – z hlediska ideologické blízkosti potenciálních koaličních subjektů.

Případ Plzně také do jisté míry nabourává interpretaci výsledků komunálních voleb jakožto plošného oslabení ANO ve větších městech kvůli politice vládní koalice. ANO ztrácelo tam, kde bychom očekávali stabilní výsledky nebo mírný růst, tedy ve velkých městech na severu Čech a na severu Moravy. Předsedové místních buněk ANO ve městech jako Dvůr Králové nad Labem, Nový Bor, Litvínov, Cheb, Ústí nad Labem, Frenštát pod Radhoštěm, Holešov, Děčín, Kopřivnice, Zlín či Chomutov by možná rádi své více než 10% propady rámovali jako negativní externalitu vlády Andreje Babiše, ale nárůsty v Krupce, Žatci, Jindřichově Hradci, Aši, Vyškově, ve zmiňované Plzni či Přerově tento příběh v mnohém nabourávají. ANO se spíše bude muset zamyslet nad strukturou řízení svých krajských a místních buněk, vyhodnotit volební účast v letech 2022 a 2026, analyzovat změny ve struktuře voličů a přepracovat strategii pro příští komunál.

Třetí příběh je nyní už polozapomenutá předvolební bramboračka s účastí/neúčastí prezidenta. Otázka, zda by se prezident měl zúčastnit voleb v obci Černouček, byla přetřásána téměř každým, od politiků a komentátorů po komiky a internetové hvězdičky. Jisté je, že dovolená na volby, které prezident sám vyhláší a jejichž termín konání je fixní, není prostě správně. I kdyby prezident volil v sebemenší obci, jakožto nejvyšší ústavní činitel prostě musí jít příkladem za každých okolností, a to především u voleb, jejichž volební účast stabilně nepřevyšuje 50 %. Petr Pavel nakonec na naléhání týmu na otočku do Černoučku z Maroka dorazil, čímž část kritiků umlčel, ale ono zdráhání a definitivní neúčast první dámy kvůli dovolené na Kanárských ostrovech stejně z celé anabáze zanechává nepříjemnou pachutí. Paradoxem voleb už zůstane fakt, že v prezidentově domovské obci, kde volilo 219 občanů a Petr Pavel, Motoristé – největší kritici prezidenta – získali mandát díky úspěchu Martina Krále (MOTO) na kandidátce Sdružení nezávislých kandidátů ČERNOUČEK 2026.

Autor

KAREL SÁL Analytik

Karel Sál, Ph.D. je politolog specializující se na volební systémy, volební chování a cílení na voličské skupiny. Je expertem na průzkumy veřejného mínění a nové výzkumné techniky. Spolupracuje s politickými stranami, kterým pomáhá s přizpůsobováním volebních kampaní cílovým skupinám, selekcí témat a analýzou médií. Jeho práce pro IPPS se zaměřuje na rozpad tradičních ideologických systémů, otázku svobody projevu, budoucnost evropské integrace a českou domácí politiku.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

www.politikaspolecnost.cz

+420 602 502 674

office@politikaspolecnost.cz